

Prikazi knjiga

Book reviews

Josipa Mamužić i Ivan Alagić
“Maštarij: Kako mala djeca postaju velika, Vježbenica za poticanje kognitivnog razvoja, kreativnog i kritičkog mišljenja (komplet od tri vježbenice)”

Naklada Slap, 2025., format: 20 x 26 cm,
Maštarij 1 (5-7 godina), opseg 163 str., format
20 x 26 cm, meki uvez, ISBN 978-953-191-137-5
Maštarij 2 (7-10 godina), opseg 167 str., format
20 x 26 cm, meki uvez, ISBN 978-953-191-138-2
Maštarij 3, opseg 163 str., format 20 x 26 cm,
meki uvez, ISBN 978-953-191-143-6

Autori kompleta vježbenica *Maštarij: Kako mala djeca postaju velika* su Josipa Mamužić i Ivan Alagić, stručnjaci s višegodišnjim iskustvom u radu s djecom u području kreativnosti. Oboje su završili studij psihologije na Filozofskom fakultetu u Osijeku. Josipa Mamužić radila je deset godina kao stručni suradnik psiholog u školi, a trenutačno svakodnevno radi s djecom i mladima u zdravstvenom sustavu. Ivan Alagić radi u srednjoj školi, a uz to je i specijalist za obrazovanje darovitih učenika (ECHA). Osnivači su udruge Klikeraj, koja se bavi poticanjem razvoja te darovitosti i kreativnosti djece. Autori navode da je *Maštarij* nastao kao rezultat višegodišnjeg istraživačkog i praktičnog rada tima školskih i razvojnih psihologa u edukacijskom radu, i to i u školskom, ali i u izvanškolskom i kliničkom okruženju. Aktivnosti su utemeljene na spoznajama suvremene

razvojne i kognitivne psihologije i različitim programima poticanja razvoja kreativnosti. Kako sami autori navode, te su aktivnosti proizašle iz odgojno-obrazovnog rada s djecom različite dobi, kao i iz rada s odgojno-obrazovnim stručnjacima u vrtićima i školama. Vježbenice mogu upotrebljavati osobe koje se u svojem radu bave odgojem i obrazovanjem djece (odgojitelji, učitelji, nastavnici, psiholozi, pedagozi i logopedi), ali i roditelji.

Maštarij se sastoji od tri vježbenice, podijeljene po dobi djece kojoj su namijenjene. *Maštarij 1* sadrži aktivnosti za poticanje kognitivnog razvoja, kreativnog i kritičkog mišljenja namijenjene dobi od 5 do 7 godina, *Maštarij 2* namijenjen je djeci dobi od 7 do 10 godina, a *Maštarij 3* djeci od 10 do 15 godina. No, kako sami autori navode, ta se podjela može shvatiti uvjetno, kao tri razine kompleksnosti aktivno-

sti. Vježbe i tehnike temelje se na procesima ideacije, odnosno stvaranja i elaboriranja ideja, aktivnosti su otvorenog tipa, a ugrubo se mogu podijeliti na verbalne i neverbalne.

Sve tri vježbenice imaju sljedeću strukturu: uvodna poglavlja *Kako upotrebljavati Maštarij* i *O kreativnosti*, nakon čega slijedi 55 zadataka, tj. vježbi za raspon dobi kojoj je vježbenica namijenjena, kazalo i literatura. Za svaku vježbu navedena je uputa koja se daje djeci, a zatim dio *Imajmo na umu* s uputama za edukatore koji vježbu provode i objašnjenjem što vježba potiče kod djece te radni list za vježbe uz koje je potreban. Uz to, vježbenice sadrže i poveznicu za pretragu dodatnih materijala, kao što su radni listovi, dodatni zadaci ili zvučni zapisi za neke od aktivnosti.

U uvodnom poglavlju *Kako upotrebljavati Maštarij* autori objašnjavaju ulogu edukatora u dječjem razvoju, teme vježbenica i kako ih upotrebljavati. Navode da se na početku svake vježbenice nalaze aktivnosti koje spadaju u tehnike za poticanje kreativnog mišljenja, a nakon toga slijede aktivnosti verbalnog, grafičkog, numeričkog ili neverbalnog tipa, koje se temelje na procesima ideacije i kritičkog mišljenja. Svaka aktivnost smještena je u okružje neke domene: jezične, literarne, dramske, vizualne ili socijalne.

U poglavlju *O kreativnosti* autori na temelju suvremene literature iz tog područja objašnjavaju što je kreativnost te dječju kreativnost iz perspektive teorije 4 C (Kaufman i Beghetto,

2009, 2013), važnost poticanja kreativnosti i miljokaze u njezinu razvoju.

Nazivi nekih od 55 aktivnosti u *Maštariju 1* su *Ja, Platon, Zvukovi, Dosada, Kameleon, Iz starog podruma, Šarene ulice, Boje, Sve što mi padne na pamet, Superjunaci, Vodena fantazija...* Primjeri naziva aktivnosti iz *Maštarija 2* su *Opet ja, Sve što ne znam, Višestruka namjena, Budućnost, San, Neologizmi, Rima, Slično i suprotno, Najsmješnija priča, Nemogući crteži, Crtamo riječima*, a iz *Maštarija 3* *Van Gogh i Picasso, Mozgalica, Titlovi, Nove brojke, Izreke i poslovice, Problematicizacija problema, Komunikacija, Besmislene riječi, Brojne razlike, Priča bez slova Š*.

Sve tri vježbenice izvrsno su opremljene bogatim ilustracijama. Iz osmišljenih aktivnosti vidi se bogato iskustvo autora u ovom području, stručno znanje o razvojnim fazama djece te njihova visoka kreativnost. Kako i sami autori navode, nalazi iz literature pokazuju da se kreativnost vezuje uz humor te je duhovitost jedna od tipičnih karakteristika kreativnih pojedinaca. Stoga mnogi zadaci potiču razvoj humora kod djece, ali bit će vrlo zabavni i odraslima koji ih provode s njima. Zaključno, *Maštarij* je izuzetno vrijedan doprinos suvremenoj edukativnoj praksi te će biti vrlo koristan učiteljima, nastavnicima, stručnim suradnicima i roditeljima u poticanju kognitivnog razvoja te kreativnog i kritičkog mišljenja djece.

Nina Pavlin-Bernardić